

Το ΤΕΕ προτείνει
αλλαγή
στρατηγικής
στον προσεισμικό
έλεγχο
και την ενίσχυση
των κτιρίων

Συγκεκριμένα μέτρα για τη μείωση της σεισμικής διακινδύνευσης σε ειδικότερους και κοινωνικά πιο ευαίσθητους τομείς, αλλά και αναθεώρηση της στρατηγικής για τον αντισεισμικό έλεγχο δημόσιων κτιρίων –θέματα τα οποία, μάλιστα, χαρακτηρίζει κατεπείγοντα– προτείνει το ΤΕΕ προς τους υπουργούς ΠΕΧΩΔΕ και ΥΠΕΣΔΔΑ **Γιώργο Σουφλιά** και **Προκόπη Παυλόπουλο**.

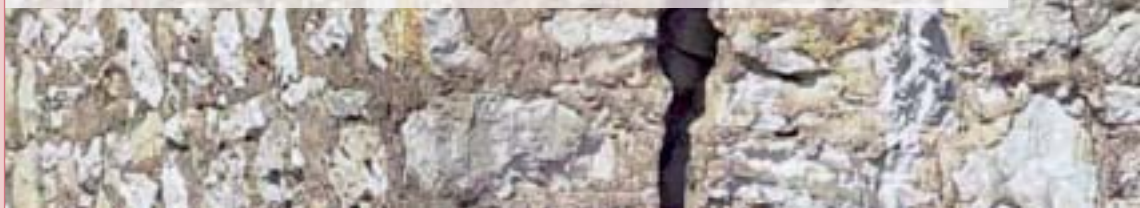
Οι νέες προτάσεις του ΤΕΕ αναφέρονται «στο σπίτι του φτωχού χώρικού», στα αξιοποιημένα παλιά βιομηχανικά κτίρια και στις παλιότερες πολυκατοικίες και μονοκατοι-

κίες, ενώ παράλληλα προτείνεται μια εκ βάθρων αναθεώρηση στρατηγικής του προγράμματος ελέγχου της αντισεισμικότητας δημόσιων και κοινωφελών κτιρίων της χώρας, μετά τη διαπιστωμένη αδυναμία των Νομαρχιών να διαδραματίσουν πρωτεύοντα ρόλο στο πρόγραμμα αυτό.

Παράλληλα, ο πρόεδρος του ΤΕΕ **Γιάννης Αλαβάνος**, από κοινού με το δήμαρχο Αιγάλεω και πρόεδρο της ΤΕΔΚΝΑ **Δημήτρη Καλογερόπουλο**, ζητούν από τον Πρόεδρο του Ειδικού Ταμείου Αντιμετώπισης Έκτακτων Αναγκών **Πέτρο Μολυβιάτη**, τη χρηματο-

δότηση με 3 εκατ. ευρώ του προγράμματος για τον ταχύ προσεισμικό έλεγχο, μέσω του Οργανισμού Αντισεισμικής Προστασίας (ΟΑΣΠ), 50.000 δημοσίων κτιρίων σε όλη την Επικράτεια. Ένα πρόγραμμα που έχει ξεκινήσει εδώ κι επτά χρόνια, με πολύ πεινχρά, όμως, αποτελέσματα έως σήμερα, όπως επισημαίνουν.

Οι προτάσεις αυτές είναι το καταστάλαγμα της εμπειρίας από τους πιο πρόσφατους σεισμούς στη χώρα μας, ταυτόχρονα και συνέχεια της συστηματικής δουλειάς που γίνεται από το ΕΠΑΝΤΥΚ, εδώ και περίπου μία δεκαετία.

Με κοινό γράμμα ο πρόεδρος του ΤΕΕ Γιάννης Αλαβάνος έθεσε υπόψη των υπουργών ΠΕΧΩΔΕ Γιώργου Σουφλιά και Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Προκόπη Παυλόπουλο, τις νέες προτάσεις για τον περιορισμό της σεισμικής διακινδύνευσης παλιότερων (προ του 1985) κτιρίων.

Για πρώτη φορά γίνεται συγκεκριμένη πρόταση για τα παλαιά λιθόκτιστα σπίτια —«το σπίτι του φτωχού χωρικού» όπως ονομάζεται—, καθώς οι τελευταίοι σεισμοί απέδειξαν ότι είναι αυτά που πληττονται περισσότερο, θέτοντας σε κίνδυνο και τη ζωή των ενοίκων τους.

Άλλες, επίσης, συγκεκριμένες προτάσεις, αναφέρονται στα παλιά βιομηχανικά κτίρια που τα τελευταία χρόνια αλλάζουν χρήση και γίνονται πνευματικά κέντρα και γενικώς χώροι συγκέντρωσης κοινού, όπως και στις παλιότερες πολυκατοικίες και μονοκατοικίες που έχουν κατασκευαστεί από σκυρόδεμα, που συνιστούν και την πλειοψηφία των κτιρίων της χώρας, αλλά με προδιαγραφές που δεν ανταποκρίνονται στα σημερινά σεισμικά δεδομένα, ε-

νώ ταυτόχρονα εμφανίζουν προβλήματα διάβρωσης.

Συγκεκριμένα, το γράμμα προς τους δύο υπουργούς έχει ως εξής: «Στην από 1-8-2005 αναφορά μας για το μείζον θέμα της προσεισμικής ενίσχυσης υφισταμένων κτιρίων σε ολόκληρη την Επικράτεια, είχαμε αναφερθεί σε ολόκληρο το

πολύ παλαιά μονώροφα, χτισμένα με ακατάλληλους λίθους και χωμάτολασπη. Είναι αυτά ακριβώς τα οποία σ' όλους τους σεισμούς, παρατηρούμε να "ανοίγουν" οι τοίχοι τους και να σκοτώνουν τους ενοίκους τους, αν κατοικούνται. Για το θέμα αυτό, υποβάλλουμε στην κρίση σας την Πρόταση Α'.

Γράμμα προς τους υπουργούς ΠΕΧΩΔΕ και ΥΠΕΣΔΔΑ

φάσμα των αναγκαίων ενεργειών, σ' έναν 20ετή περίπου χρονικό ορίζοντα. Ευχαριστούμε δε για όσες ενέργειες οι αρμόδιες Υπηρεσίες σας έχουν κάνει για το μείζον αυτό εθνικό θέμα.

Με τη σημερινή αναφορά μας, επιθυμούμε να σας εισηγηθούμε τη λήψη στρατηγικών μέτρων για τη μείωση της σεισμικής διακινδύνευσης σε ειδικότερους, κοινωνικώς πιο ευαίσθητους τομείς:

α) "Το σπίτι του φτωχού χωρικού": Εκτιμάται ότι σ' όλη τη χώρα υπάρχουν μερικές εκατοντάδες χιλιάδες κτίρια λιθόκτιστα, από τα οποία τα μισά περίπου πρέπει να είναι

β) Τα αξιοποιημένα παλιά βιομηχανικά κτίρια: Σε κάθε μέτριο και μεγάλο μέγεθος ΟΤΑ, υπάρχουν παλαιά υψηλά βιομηχανικά κτίρια τα οποία έχουν "ανακαινισθεί" (από Δήμους ή από ιδιώτες) και χρησιμοποιούνται ως πνευματικά κέντρα, μουσεία ή εστιατόρια -δηλαδή έγιναν χώροι πολύ μεγάλης επισκεψιμότητας, ιδίως παιδιών και νέων. Οι συνθήκες ανακαίνισης των κτιρίων αυτής της κατηγορίας, κατά τις τελευταίες περίπου τρεις δεκαετίες, δεν είναι γνωστές. Σε μερικές μάλιστα περιπτώσεις είναι δυστυχώς πιθανόν ότι η σύλληψη, μελέτη και εκτέλεση των σχετικών επεμβά-

σεων δεν εγγυώνται την αντισεισμική ασφάλεια των θαμώνων, όση εξασφαλίζουν τα όμοια σύγχρονα κτίρια συγκέντρωσης κοινού. Για το θέμα αυτό, υποβάλλουμε στην κρίση σας την Πρόταση Β.

γ) Παρά τις μέχρι σήμερα σχετικές ενέργειες του Υπουργείου σας και τις από δεκαετίες μελέτες και συστάσεις του ΤΕΕ/ΕΠΑΝΤΥΚ, πάρα πολύ λίγα ιδιωτικά κτίρια από οπλισμένο σκυρόδεμα (μονοκατοικίες και πολυκατοικίες) έχουν ενισχυθεί προσεισμικώς. Τα μετά το 1985 κτίρια αυτής της κατηγορίας φθάνουν το 1.200.000, ορισμένα των οποίων έχουν πιο αυξημένη σεισμική τραγικότητα από άλλα. Οφείλουμε να ενθαρρύνουμε τους ιδιώτες να προβαίνουν σε κάποιου βαθμού προσεισμική ενίσχυση των κατοικιών τους (ιδίως πολυκατοικιών) που εμπίπτουν σ' αυτή την τελευταία κατηγορία. Είναι δε το θέμα τούτο ακόμη μεγαλύτερης σημασίας, λόγω του πολύ μεγάλου πλήθους κατοίκων στα κτίρια αυτά. Για το θέμα τούτο, υποβάλλουμε στην κρίση σας την Πρόταση Γ».

Από «το σπίτι του φτωχού» ως και τα δημόσια κτίρια

Τη συμβολή του Ειδικού Ταμείου Αντιμετώπισης Έκτακτων Αναγκών στον προσεισμικό έλεγχο των δημόσιων κτιρίων ζητούν από κοινού ο πρόεδρος του ΤΕΕ Γιάννης Αλαβάνος και ο πρόεδρος της ΤΕΔΚΝΑ και δήμαρχος Αιγάλεω Δημήτρης Καλογερόπουλος.

Στην κοινή τους επιστολή προς τον πρόεδρο του Ταμείου και τώως υπουργό Εξωτερικών Πέτρο Μολυβιάτη και με το σκεπτικό ότι τα χρήματα που συγκεντρώθηκαν πέρσι —με αφορμή τις καταστροφικές πυρκαγιές— από χορηγίες και δωρεές, θα πρέ-

πει να χρησιμοποιηθούν σε έργα διασφάλισης του πληθυσμού από φυσικές καταστροφές, υπογραμμίζουν:

«Έχοντας υπόψη το ένθερμο ενδιαφέρον σας για τη μείωση

Γράμμα και προς τον Πέτρο Μολυβιάτη

της διακινδύνευσης λόγω φυσικών καταστροφών, υποβάλλουμε στην κρίση σας ένα αίτημα χρηματοδότησης, ύψους 3 εκατ. ευρώ, για τον ταχύ προσεισμικό έλεγχο 50.000 δημοσίων κτιρίων σε όλη την Επικράτεια μέσω του

Οργανισμού Αντισεισμικής Προστασίας (ΟΑΣΠ). Ο Οργανισμός αυτός έχει ξεκινήσει μια τέτοια προσπάθεια εδώ κι επτά χρόνια, με πολύ πενιχρά όμως αποτελέσματα μέχρι σήμερα, λόγω έλλειψης προσωπικού και πόρων.

Το ΤΕΕ, στο πλαίσιο του εθνικού προγράμματος ΕΠΑΝΤΥΚ, έχει υποβάλει προς τον ΟΑΣΠ λεπτομερή πρόταση με ένα συστηματικό οργανωτικό σχέδιο

για την επίσπευση, μέσα σε ένα εξάμηνο, του ελέγχου αντισεισμικότητας δημοσίων και κοινωφελών κτιρίων, την οποία και σας επισυνάπτουμε.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση της Χώρας, σε όλες τις στάθμες της, θα είναι ο εκτελεστικός φορέας του έργου, υπό την εποπτεία του ΟΑΣΠ και με τη συμπαράσταση του ΤΕΕ, όπου χρειαστεί.

Είμαστε στη διάθεσή σας να υποβάλουμε και προφορικώς το αίτημά μας για το σημαντικό αυτό έργο και να σας διευκρινίσουμε οποιοδήποτε σημείο του όλου εγχειρήματος που προτείνουμε».

Μετά την έμπρακτη εκδήλωση αδυναμίας των Νομαρχιών να παίξουν τον πρωτεύοντα ρόλο στην όλη επιχείρηση προσεισμικού ελέγχου των δημόσιων και κοινωφελών κτιρίων της χώρας, ένα πρόγραμμα που έχει ξεκινήσει εδώ και χρόνια ο ΟΑΣΠ και στο οποίο έχει συμβάλει το ΕΠΑΝΤΥΚ/ΤΕΕ, διαπιστώνεται πως απαιτείται μια εκ βάθρων ίσως αναθεώρηση στρατηγικής.

Με αυτό το σκεπτικό το ΤΕΕ υπέβαλε στην κρίση του αρμοδίου ΔΣ/ΟΑΣΠ συγκεκριμένες προτάσεις περαιτέρω μεθόδευσης του ζητήματος μέσω πρόσθετων ενεργειών, όπως ειδική χρηματοδότηση, εκδόσεις, σεμινάρια, συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα κ.ά.

Και συγκεκριμένα:

1. Διερευνάται η ενδεχόμενη συμπλήρωση/επικαιροποίηση μεθοδολογίας

- μετά από τη μέχρι σήμερα εμπειρία εφαρμογής της αρχικής προσπάθειας ΟΑΣΠ,
- μετά από τις παράλληλες δράσεις του ΟΣΚ και
- μετά απ' τις σχετικές με το θέμα απόψεις του ΑΠΘ.

2. Ενημερωτική έκδοση

Για τη διεύρυνση του θεσμού (και για την αποδοτική διεξαγωγή των σχετικών Σεμιναρίων παρ. 5 και 6), είναι σκόπιμη η έκδοση ενός πρακτικού και εικονογραφημένου εγχειριδίου για τους μελλοντικούς ελεγκτές, το οποίο θα περιλαμβάνει:

- Το σκοπό
- Τη μέθοδο και την αξιοπιστία της, όπως έχει ήδη εκτιμηθεί
- Οδηγίες εφαρμογής και διευκρινίσεις
- Δύο παραδείγματα
- Οδηγό τελικής βαθμολογίας

3. Διάκριση «δημοσίων» από τα «ιδιωτικά κοινωφελή» κτίρια

Είναι ήδη τόσο μεγάλο το πλήθος των κτιρίων του ευρύτερου δημόσιου τομέα ώστε να μη διατίθενται μεγάλα περιθώρια να επιληφθεί το Δημόσιο όλων των επιμέρους ιδιωτικών κοινωφελών κτιρίων. Αλλά και για τα ίδια τα δημόσια κτίρια, σκόπιμο θα ήταν να οργανωθούν συνε-

ργασίες με συναρμόδια Υπουργεία και Οργανισμούς (π.χ. για νοσοκομεία, σχολικά κτίρια και εκκλησίες, ΟΤΕ, ΔΕΗ, ΚΕΔ κλπ.). Αντιθέτως, για τα «ιδιωτικά κοινωφελή», ιδίως δε για όσα περιλαμβάνουν χώρους μεγάλης συγκέντρωσης κοινού, όπως:

- Ιδιωτικά σχολεία
- Ιδιωτικά νοσοκομεία
- Αίθουσες θεαμάτων
- Ξενοδοχεία, κ.ά.

είναι πολύ σκόπιμη η επιστράτευση των αντιστοίχων Επαγγελματικών Συλλόγων, οι οποίοι θα θεθούν ενώπιον των ευθυνών των, μέσω κατάλληλων ενεργειών, όπως συναντήσεις με το ΤΕΕ (εάν το επιθυμεί ο ΟΑΣΠ), έγγραφα, ειδικά σεμινάρια, ενδεχόμενα νομικά μέτρα σταδιακά λαμβανόμενα, μόνιμη παρακολούθηση πορείας ενεργειών κλπ.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΕΠΑΝΤΥΚ/ΤΕΕ

Επιτάχυνση του ελέγχου αντισεισμικότητας δημόσιων και κοινωφελών κτιρίων

ση των αντιστοίχων Επαγγελματικών Συλλόγων, οι οποίοι θα θεθούν ενώπιον των ευθυνών των, μέσω κατάλληλων ενεργειών, όπως συναντήσεις με το ΤΕΕ (εάν το επιθυμεί ο ΟΑΣΠ), έγγραφα, ειδικά σεμινάρια, ενδεχόμενα νομικά μέτρα σταδιακά λαμβανόμενα, μόνιμη παρακολούθηση πορείας ενεργειών κλπ.

4. Μείωση αριθμού εξεταζόμενων κτιρίων «Δημοσίου»

- Να εξετάζονται μόνον κτίρια προ του 1985.
- Να εξαιρούνται μικρά κτίρια με μικρή επισκεψιμότητα.

Έτσι, ελπίζεται ότι το προς εξέταση πλήθος θα μειωθεί στις 50.000.

5. Σεμινάρια στην Αθήνα για στελέχη από τις Νομαρχίες

Είναι εξαιρετικά σκόπιμη η διοργάνωση δύο καλο-οργανωμένων 3ήμερων σεμιναρίων στην Αθήνα (στον ΟΑΣΠ ή στο ΤΕΕ) όπου θα διδαχθεί το εγχειρίδιο της παρ. 3 στα κύρια στελέχη (2 ανά Νομαρχία) που θα σταλούν προς τούτο στην Αθήνα.

6. Σεμινάρια στις πρωτεύουσες των νομών

Τα δύο ως άνω στελέχη του κάθε νομού οργανώνουν Σεμινάρια στο νομό τους, για τους Μηχανικούς (υπαλλήλους και ιδιώτες) οι οποίοι θα φιλοδοξήσουν να συμμετάσχουν στη δράση (άρ. 7 πιο κάτω).

7. Εκτέλεση ελέγχων ανά νομό

α) Γίνεται ανά νομό προκήρυξη ενδιαφέροντος στην οποία περιγράφονται:

- το έργο
- οι προθεσμίες
- οι έλεγχοι
- οι αποζημιώσεις

(Είναι σκόπιμο να συνταχθεί κεντρικώς απ' τον ΟΑΣΠ ένα κοινό τέτοιο σχέδιο προκήρυξης.)

β) Επιλέγονται (με προαποφασισ-

μένη κριτήρια) εκείνοι που θα συμμετάσχουν, δημόσιοι υπάλληλοι ή ιδιώτες, αδιακρίτως.

γ) Μέσες εκτιμήσεις:

- Σύνολο κτιρίων: 50.000, σε 50 νομούς (μετά την αφαίρεση των κτιρίων της παρ. 4)
- Κτίρια ανά νομό: 1.000
- Απόδοση 2μελούς συνεργείου μηχανικών ανά ημέρα: 2 κτίρια
- Διάρκεια έργου: 6 μήνες (120 εργάσιμες ημέρες)
- Απαιτούμενο μέσο πλήθος συνεργειών ανά νομό: 1.000: 120 : 2 = 5
- Απαιτούμενο μέσο πλήθος επιβλεπόντων (για επίλυση αποριών, για εβδομαδιαία παρακολούθηση πορείας του κάθε συνεργείου, για τελική συγκέντρωση εκθέσεων και διαγνώση ελέγχου): 3μελές συνεργείο εμπειρότερων μηχανικών ανά νομό, κατά μέσον όρο πάλι.

χρήμα. Το αποτέλεσμα υποβάλλεται προς τους αρμοδίους, οι οποίοι αναλαμβάνουν και την ευθύνη των ενεργειών για την αναγκαία χρηματοδότηση και τον επιμερισμό της όλης χρηματοδότησης σε κεντρικό (και περιφερειακό ίσως) επίπεδο. (Η πείρα του ΟΣΚ στο θέμα αυτό μπορεί να είναι πολύ χρήσιμη.) Πάντως, επειδή πρόκειται για σπουδαία εθνική δράση, ο συντάκτης του προϋπολογισμού δέν θα πρέπει να εκπλαγεί από το μεγάλο ύψος της πίστωσης που απαιτείται (3 εκ. ευρώ;) -το ύψος του οποίου άλλωστε μπορεί να αιτιολογήσει και τη μέχρι σήμερα πολυετή βραδύτητα.

10. Οργανωτικά

Παράλληλα, όπως είναι προφανές, θα χρειασθεί και μια σημαντική ενίσχυση του ΟΑΣΠ για να κινήσει όλες τις προτεινόμενες διαδικασίες.

Παρατηρήσεις

α) Η πείρα του παρελθόντος στη χώρα μας επί του θέματος αυτού, καθώς και η σχετική πείρα σε άλλες χώρες, αποδεικνύουν ότι μόνον υπό ρεαλιστικές και οργανωτικές προϋποθέσεις, ανάλογες μ' αυτές που περιγράφηκαν πιο πάνω -μόνον μ' αυτές μπορεί να ελπίσει κανείς σε μία εύλογα γρήγορη ολοκλήρωση του οπτικού ελέγχου των δημοσίων κτιρίων.

β) Εάν παρά ταύτα οι αρμόδιοι για τη χρηματοδότηση κρίνουν ότι το θέμα δεν περιλαμβάνεται στις εθνικές προτεραιότητες, τότε θα χρειασθεί να ανασυνταχθεί όλο το σχέδιο, και να περιορισθεί μόνον στις πρωτεύουσες των νομών -ως δράση πιλοτική- πάντοτε όμως με την κεντρική οργάνωση και ευθύνη του ΟΑΣΠ και της όποιας τυχόν συμπάρστασης ζητηθεί από το ΤΕΕ.

γ) Εντελώς άλλο θέμα, κατόπιν, θα είναι η επιλογή ενός πρώτου μικρού (ανά νομό) αριθμού των πιο εύρωπων κτιρίων (με τη μεγαλύτερη διακινδύνευση ίσως), η σύνταξη σχετικών προμελετών, βάσει ΚΑΝΕΠΕ, και η επείγουσα προσεισμική ενίσχυσή τους.

ΠΡΟΤΑΣΗ Α

Σκοπός

Κατά τη διάρκεια όλων των σεισμών (στην Ελλάδα και στην ορεινή Τουρκία λ.χ.) παρατηρείται ένα δυσανάλογα μεγάλο ποσοστό καταστροφής παλαιών λιθόκτιστων κτιρίων πολύ χαμηλής τεχνολογίας (συλλεκτοί λίθοι, χωματόλασπη για κονίαμα, παντελής έλλειψη διαζωμάτων, κακοφτιαγμένη στέγη, κακότεχνες θεμελιώσεις). Τα κτίρια αυτά, συνήθως μονώροφα, κατοικούνται από κατά τεκμήριο φτωχούς χωρικούς, κυρίως σε μικρά χωριά και κωμοπόλεις –παρ' όλο που και σε σχετικώς μεγαλύτερες πόλεις, η δομική αυτή κατηγορία δεν σπανίζει. Κατά παλαιότερους σεισμούς, τα ανθρώπινα θύματα σε τέτοιας ακριβώς κατηγορίας κτίρια ήσαν πολλά (συνιστά δε το φαινόμενο τούτο άλλη μια επαλήθευση του ρητού «ο σεισμός είναι ταξικός»). Η πρόταση που ακολουθεί σκοπεύει στη μακρόπνοη πάντως, μείωση της σεισμικής διακινδύνευσης των κατοίκων σε τέτοια κτίρια.

Αριθμοί

Ακολουθεί μια κατά προσέγγιση εκτίμηση του συνολικού πλήθους των κτιρίων αυτής της κατηγορίας, σ' όλη τη χώρα.

- Σύνολο λιθοκτίστων σε όλη τη χώρα: 890.000 - Εκτιμώμενο ποσοστό λιθοκτίστων «φτωχής κατηγορίας»: 700.000 - Είναι σκόπιμο να επικεντρώσουμε τη μέριμνα περισσότερο σε τέτοια κτίρια εντός χωριών όπου ο τύπος αυτός της κατοικίας υπερτερεί (70% του συνόλου του χωριού), παρά μέσα στις πόλεις. Έτσι, αυτές οι περιπτώσεις μειώνονται πι-

«Το σπίτι του φτωχού χωρικού»

θανώς σε 300.000 μέσα σε 1.000 περίπου οικισμούς (με 300.000 κατοίκους) - Τέλος, εκτιμάται ότι πολλά απ' αυτά τα κτίρια είναι εγκαταλειμμένα τελείως ή κατά τους χειμερινούς μήνες.

Έτσι καταλήγουμε στον πιθανό αριθμό των 150.000 κατοικημένων λιθοκτίστων κτιρίων.

Εάν εφαρμοσθούν ανάλογα ποσοστά ανά νομό ή ανά ΟΤΑ, είναι δυνατόν να καταλήξουμε και σε ειδικότερες τέτοιες εκτιμήσεις ανά ΟΤΑ. Βάσει της απογραφής κτιρίων του 2000, είμαστε στη διάθεσή σας γι' αυτή την εξειδίκευση εκτιμήσεων.

Δυνατές ενέργειες

Δε συνιστάται η απόπειρα προσεισμικής ενίσχυσης αυτών των κτιρίων γενικώς. Η κυριότερη εφικτή

δυνατότητα φαίνεται να είναι η σταδιακή εγκατάλειψη και η μεταστέγαση των φτωχών χωρικών που τα κατοικούν σήμερα.

Δράσεις της διοίκησης

α) Ζητείται από κάθε ΟΤΑ (ιδίως σε οικισμούς με αριθμό κατοίκων μικρότερο των 10.000 λ.χ.), να εντοπίσει και να απογράψει τα κτίρια με τα ακόλουθα χαρακτηριστικά: Παλαιά

χθεί κεντρική στρατηγική μελέτη για ένα μεσο-μακροπρόθεσμο πρόγραμμα αντιμετώπισης του προβλήματος. Η μελέτη αυτή μπορεί να στοχεύει στα εξής:

- Βαθμιαία μεταστέγαση των πτωχότερων απ' αυτούς τους κατοίκους, μέσω ειδικών προγραμμάτων οργανωμένης δόμησης, τα οποία μπορεί να συνταχθούν σε συνεργασία

ΥΠΕΣΔΔΑ, ΥΠΕΧΩΔΕ και Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας - Διατύπωση κινήτρων των πτωχότερων ιδιοκτητών για τη σταδιακή κατεδάφιση/ανοικοδόμηση κατοικιών (μέχρι όγκου διπλάσιου του αρχικού) με τη βοήθεια έτοιμων μελετών τύπων κατοικιών του ΥΠΕΧΩΔΕ. Τα κίνητρα αυτά μπορεί να είναι δημοσιονομικού και δανειοδοτικού χαρακτήρα.

γ) Για την εφαρμογή αυτής της στρατηγικής μελέτης, τα αρμόδια Υπουργεία αποφασίζουν την πιλοτική δράση σε έναν συγκεκριμένο νομό –σ' εκείνον ο οποίος έχει το μεγαλύτερο αριθμό τέτοιων κατηγορίας κτιρίων. Η πείρα των πρώτων ολίγων ετών εφαρμογής θα επιτρέψει τις πρέπουσες τροποποιήσεις στη στρατηγική μελέτη, για τη σταδιακή έναρξη εφαρμογής της σ' όλη την Επικράτεια. ▶

ΠΡΟΤΑΣΗ Β

Σκοπός

Εδώ και δεκαετίες, πολλοί Δήμοι (αλλά και ιδιώτες) ανακαινίζουν παλαιά εγκαταλελειμμένα βιομηχανικά κτίρια ή μεγάλες αποθήκες από τοιχοδομή ή από παλαιό οπλισμένο σκυρόδεμα. Σκοπός αυτής της ανακαίνισης ήταν η δημιουργία μουσείων, πνευματικών κέντρων, εστιατορίων, θεάτρων –χώρων δηλαδή με μεγάλη συχνότητα συγκέντρωσης ανθρώπων.

Εικάζεται βασίμως ότι αυτή η ριζική αλλαγή χρήσης των παλαιών εκείνων κτιρίων, δεν ήταν πάντοτε συμβατή με τις σύγχρονες αντιλήψεις περί σεισμικής ασφαλείας.

Τούτο δε διότι:

(α) Οι απαιτούμενες επιστημονικές γνώσεις κι οι Κανονισμοί (τουλάχιστον πριν από το 1985) δεν ήταν επαρκείς –ιδίως μάλιστα όταν πρόκειται για κτίρια από τοιχοποιία [σ.σ.: σχετικό είναι και το ερευνητικό πρόγραμμα ΟΑΣΠ (2004) «Επισημάνση προβλημάτων σχετικών με την αλλαγή χρή-

σεως υφισταμένων κτιρίων»].

(β) Οι «κρηστικές» πιέσεις (ακόμη και στην περίπτωση δημοσίου κτιρίου) ενδέχεται να έχουν οδηγήσει ενίοτε σε χαλάρωση των αναγκαίων ελέγχων μελέτης και κατασκευής.

Απ' την άλλη μεριά, το μεγάλο πλήθος συγκέντρωσης ανθρώπων σ' αυτά τα κτίρια, πολλαπλασιάζει

δυσανάλογα τη σεισμική διακινδύνευση.

Γεννάται επομένως η υποχρέωσή μας να αναζητήσουμε τρόπους μείωσης αυτής της (ειδικής κατηγορίας) διακινδύνευσης. Εκτιμάται ότι, ευτυχώς, το ανά νομό πλήθος τέτοιων κτιρίων είναι πολύ μικρό.

Συνιστώμενες ενέργειες

Τα αρμόδια Υπουργεία ζητούν από τις Νομαρχίες τα ακόλουθα:

α) Τη μέσω αρχείων ή απλών πληροφοριών εντόπιση των κτιρίων αυτής της κατηγορίας.

β) Ύστερα, την πρόσκληση των διευθυντών ή ιδιοκτητών των κτιρίων αυτών, να προσέρχονται σταδιακά στην ΤΥΔΚ, και να παρουσιάζουν τις μελέτες ανακαίνισης. Οι αρμόδιοι τεχνικοί συμπληρώνουν κατόπιν ένα απλό έντυπο κρίσεως (απόρρητο δημόσιο έγγραφο), κατατάσσοντας κάθε τέτοιο κτίριο σε τρεις κατηγορίες:

των ενδεχομένων εύρωτων δημοτικών κτιρίων έστω κι αν δεν παρουσιάζουν τέτοια αλλαγή χρήσης.

- Την (προφορική μόνον) πρόσκληση ιδιοκτητών τέτοιων κτιρίων υπαγομένων στις κατηγορίες 2β(2) και 2β(3) ως άνω, την ενημέρωσή τους και τη συζήτηση περί των ενεργειών στις οποίες προτίθενται να προβούν, καθώς και των διευκολύνσεων τις οποίες θα είχαν τυχόν ανάγκη.

Δεν διατίθεται προς το παρόν το απαιτούμενο νομικό πλαίσιο για την υποχρεωτική επιβολή προσεισμικής ενίσχυσης. Ελπίζεται όμως βασίμως (όπως έγινε και σε άλλες χώρες) ότι η διαδικασία αυτή θα αποδώσει σπουδαίους καρπούς:

(1) Λόγω καλόπιστης διάθεσης ορισμένων ιδιοκτητών.

(2) Λόγω φόβου ότι σε περίπτωση δυσμενούς μελλοντικού συμβάντος, η τωρινή «ενημέρωσή» του θα επιβαρύνει τη θέση του.

(3) Λόγω των εντυπώσεων οι οποίες εν τω μεταξύ θα έχουν δημιουργηθεί στην τοπική κοινωνία, όταν θα ακουσθεί το ζηρηό ενδιαφέρον της Νομαρχίας για το θέμα.

«Αξιοποιημένα» παλαιά βιομηχανικά κτίρια

(1) Ικανοποιητικές μελέτες -δεν φαίνεται να παρουσιάζονται προβλήματα.

(2) Δεν είναι επαρκή τα στοιχεία για να αποφανθούμε.

(3) Φαίνεται ότι υπάρχουν προβλήματα σεισμικής τρωτότητας

γ) Με βάση αυτές τις πρώτες κρίσεις, η Νομαρχία αποφασίζει:

- Την άμεση υποχρεωτική ενίσχυση όσων τέτοιων κτιρίων εμπύπτουν στην κατηγορία επιβαρυντικής αλλαγής χρήσης (βλ. σχετική έρευνα ΟΑΣΠ, 2004).

- Τη μεσοπρόθεσμη ενίσχυση

ΠΡΟΤΑΣΗ Γ

Σκοπός

Το πλήθος αυτών των κτιρίων στην Επικράτεια αγγίζει σήμερα το 1.500.000. Από αυτά, 1.000.000 τουλάχιστον έχουν μελετηθεί πριν από το 1985 (χρονολογία της πρώτης αποφασιστικής βελτίωσης του Ελληνικού Αντισεισμικού Κανονισμού). Αναγνωρίζεται διεθνώς ότι τα κτίρια εκείνης της εποχής έχουν αυξημένη σεισμική τρωτότητα (κατά μέσον όρο μόνον, κι όχι αναγκαστικώς για κάθε μεμονωμένο κτίριο), εν σχέσει με τα κτίρια που μελετήθηκαν αργότερα (πάλι κατά μέσον όρο, κι όχι για κάθε μεμονωμένο κτίριο). Και, δυστυχώς, ο σεισμός της Πάρνηθας (1999) επιβεβαίωσε αυτόν τον κανόνα.

Είναι πολύ γνωστή και προφανής η κοινωνική (και οικονομική) ανάγκη για προσεισμική ενίσχυση όσον το δυνατόν περισσότερων από τα κτίρια αυτής της κατηγορίας. Εκτός, λοιπόν, από τις σχετικές ενέργειες στις οποίες έχει ήδη προβεί το Υπουργείο, απαιτείται τώρα να γίνει ένα αποφασιστικό βήμα για να ενθαρρυνθεί η δράση αυτή για ιδιωτικά κτίρια.

Βεβαίως, λόγω του τεράστιου αριθμού των κτιρίων αυτών και του πολύ μεγάλου κόστους των απαιτούμενων επεμβάσεων, ένα πολύ μικρό μόνον μέρος απ' αυτά θα είναι ο στόχος για κάθε 3ετία. Εκτός, λοιπόν, από τη γενική ενθάρρυνση με τα μέτρα που θα λάβει η Πολιτεία, θα χρειασθεί να αναζητηθούν και **προτεραιότητες**: Αυτή εδώ η Πρόταση ασχολείται με τα θέματα αυτά.

Προτεραιότητες

Οι προτεραιότητες μπορούν να βρεθούν με κριτήρια κοινωνικά και με κριτήρια τεχνικά:

α) Από κοινωνική άποψη, προηγούνται τα ιδιωτικά κτίρια κοινωφελούς σκοπού ή μεγάλης

συγκέντρωσης χρηστών, όπως:
 - Ιδιωτικά Σχολεία
 - Νοσοκομεία
 - Ξενοδοχεία
 - Αίθουσες δημοσίων θεαμάτων
 - Εμπορικά Πολυκαταστήματα
 - κλπ.

β) Από τεχνική άποψη, θα έχουν προτεραιότητα κτίρια με «πρόσθετα» δυναμικά ελαττώματα, όπως:

- Προχωρημένη διάβρωση οπλισμών. Δεν διατίθενται ακριβή ποσοτικά στοιχεία, η πρόβλεψη όμως είναι μάλλον απαισιόδοξη: Λόγω παλαίωσης και λόγω κακής

ποιότητας των παλαιών σκυροδεμάτων, εκτιμάται ότι σε 300.000 κτίρια η διάβρωση των οπλισμών (ιδίως στις βάσεις των υποστυλωμάτων του ισογείου) είναι τόσο μεγάλη ώστε μπορεί να συνεπάγεται πρόσθετη μείωση σεισμικής αντοχής των υποστυλωμάτων αυτών.

- Διάταξη «πιλοτής»: Είναι γνωστή η (δυναμική έστω) αυξημένη τρωτότητα των προ του 1985 κτιρίων που δεν διαθέτουν καθόλου πλινθοπληρώσεις ανάμεσα στα υποστυλώματα του ισογείου. Το πλήθος των εκτιμάται σε λιγότερα από 100.000 κτίρια.

- Δυστυχώς, ο συνδυασμός «πιλοτής» και «προχωρημένης διάβρωσης σιδήρων στη βάση των εκτεθειμένων υποστυλωμάτων» είναι αρκετά συχνός, και συνιστά περίπτωση ακόμα πιο υψηλής προτεραιότητας.

- Η μόρφωση του σκελετού ενός παλαιού κτιρίου, είναι μερικές φορές τόσο «ανώμαλη», ώστε οι κάτοικοι οι ίδιοι να μπορούν καταρχήν να την υποπτευθούν.

Πρόκειται για περιπτώσεις όπως:
 - «Φυτευτά» υποστυλώματα
 - Τοιχώματα που διακόπτονται
 - Πολύ μεγάλοι πρόβολοι
 - «Κοντά υποστυλώματα»
 - Εξαιρετικά «μαλακά» εδάφη θεμελίωσης
 - Πάντως δε, κατά προτεραιότητα, σε περιοχές της Χώρας όπου έχουν επιβληθεί οι μεγάλες αυξήσεις ζώνης σεισμικότητας, από το 1959 έως το 2003.

Συνιστώμενες δράσεις

1) Έκδοση και ευρύτατη διανομή ενός μικρού εικονογραφη-

μένου τεύχους - «Πρακτικός οδηγός για να βελτιώσω την αντισεισμικότητα του σπιτιού μου». Συνιστώμενα περιεχόμενα (διατυπωμένα συντομότητα και με τον απλούστερο δυνατό τρόπο, πλούσια εικονογραφημένο):

- Πώς γεννιέται ένας σεισμός;
  - Τι σεισμικές δυνάμεις δέχεται ένα κτίριο;
  - Μερικές τυπικές ζημιές από σεισμό.
  - Μερικές πολύ βασικές πρόοδοι στην Αντισεισμική Τεχνολογία.
  - Οι σημαντικότερες πιθανές αιτίες σεισμικής βλάβης.
  - Πώς πρέπει να ξεκινήσω για να γνωρίσω την αντισεισμικότητα του κτιρίου μου;
  - Πώς παίρνονται οι αποφάσεις στη συνέλευση πολυκατοικίας;
  - Τι διευκολύνσεις μπορώ να έχω από την πολιτεία αν αποφασίσω να κάνω κάτι για κάποια προσεισμική ενίσχυση;
- Όταν κυκλοφορήσει αυτό το φυλλάδιο, θα ήταν σκόπιμο να οργανώσουν ενημερωτικές πα-

ρουσιάσεις στις πρωτεύουσες όλων των νομών.

2) Δημιουργία κινήτρων, προκειμένου να ενθαρρυνθούν αποφασιστικά οι ιδιοκτήτες παλαιών κτιρίων να προβούν σε κάποια προσεισμική ενίσχυση υφιστάμενων κτιρίων:

α) Μείωση κόστους αδειών ενίσχυσης: Κατάργηση κρατήσεων υπέρ Δημοσίου, μείωση ΦΠΑ αμοιβής μηχανικού.

β) Άμβλυση πολεοδομικών κανόνων ως προς το πάχος των πρόσθετων στρώσεων ενίσχυσης στα σύνορα οικοπέδου.

γ) Έκπτωση από το φορολογητέο εισόδημα, κατάλληλου ποσοστού της δαπάνης ενίσχυσης κτιρίου. (Η αύξηση των οικονομικών δραστηριοτήτων στη Χώρα εξαιτίας αυτών των ενισχύσεων, αιτιολογεί και δημοσιονομικώς την έκπτωση αυτή.)

δ) Χορήγηση χαμηλότοκων δανείων, κατά το πρότυπο ίσως των δανείων για ανακατασκευή κτιρίων σε παραδοσιακούς οικισμούς.

3) Αναίρεση αντικινήτρων. Το κυριότερο είναι η δυσχέρεια λήψης αποφάσεων, σε περίπτωση οριζόντιας συνιδιοκτησίας σε πολυκατοικία. Οι Κανονισμοί των πολυκατοικιών απαιτούν τη σύμφωνη γνώμη όλων των μελών για κάθε οικονομική επιβάρυνση. Έτσι, έχει διαπιστωθεί ότι σε ένα πολύ μεγάλο πλήθος περιπτώσεων, η καλή πρόθεση της πλειονότητας των μελών, ακυρώνεται από την άρνηση ενός ή δύο ιδιοκτητών της πολυκατοικίας. Η κατάσταση αυτή πρέπει να εξορθολογισθεί αλλάζοντας το ισχύον νομικό καθεστώς. Προς τούτο, προτείνεται να αναληφθεί σύντομη πρωτοβουλία απ' το Υπουργείο σας, σε συνεργασία με συναρμόδια Υπουργεία όπου τυχόν απαιτείται. Υποβάλλεται στην κρίση σας η επισυναπτόμενη πρόταση -εκτός εάν κριθεί ότι θα είχε και εδώ εφαρμογή το άρθρο 30 (Ν. 3175/2005) για την εγκατάσταση φυσικού αερίου. ▶

Για τη διενέργεια ελέγχου και επεμβάσεων, προτείνεται η διαδικασία που ισχύει ήδη για την αποκατάσταση ζημιών σε σεισμόπληκτα κτίρια (Ν. 867/79):

Η απόφαση για τη διενέργεια ελέγχων στα κοινά μέρη της κατασκευής λαμβάνεται με απόφαση (απλή πλειοψηφία) της γενικής συνέλευσης, η οποία βρίσκεται σε απαρτία εφόσον παρευρίσκονται συνιδιοκτήτες που εκπροσωπούν τουλάχιστον το ήμισυ. Σε περίπτωση που δεν εξασφαλιστεί απαρτία, οι συνιδιοκτήτες συνέρχονται σε επαναληπτική συνέλευση, στην οποία θα πρέπει να εκπροσωπείται τουλάχιστον το 1/3 των ποσοστών συνιδιοκτησίας επί του ακινήτου.

Με την ίδια πλειοψηφία γίνεται και η εκλογή ειδικού διαχειριστή, άλλως διορίζεται με απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου της περιοχής όπου βρίσκεται το ακίνητο κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, έπειτα από αίτηση συνιδιοκτήτη ή μισθωτή που έχει έννομο συμφέρον.

Οι ως άνω αποφάσεις των γενικών συνελεύσεων ορίζουν και τον ελεγκτή Μηχανικό που θα διενεργήσει τον έλεγχο, εκτός αν η απόφαση αυτή αφήνεται στην ελεύθερη επιλογή του ειδικού διαχειριστή. Η μειοψηφία, εάν επιθυμεί, έχει προθεσμία 15 ημερών για να ορίσει και εκείνη ελεγκτή μηχανικό που θα παρίσταται κατά τη διενέργεια του ελέγχου και θα αμειβεται από τη μειοψηφία.

Τα αποτελέσματα του ελέγχου γνωστοποιούνται στους συνιδιοκτήτες σε γενική συνέλευση που συγκαλείται για το σκοπό αυτό. Στην περίπτωση που κατά τον έλεγχο προκύψει ότι η κατασκευή δεν χρήζει αντισεισμικής ενίσχυσης, με απόφαση της γενικής συνέλευσης ορίζεται η κατανομή της αμοιβής του ελεγκτή μεταξύ όλων των συνιδιοκτητών. Με ομόφωνη απόφαση της γενικής συνέλευσης ορίζεται στην περι-

πτωση αυτή αν, παρότι η κατασκευή πληροί την ελάχιστη στάθμη ασφάλειας που θέτει η πολιτεία, οι συνιδιοκτήτες επιθυμούν την αντισεισμική ενίσχυση της κατασκευής.

Στην περίπτωση που κατά τον έλεγχο προκύψει ότι η κατασκευή χρήζει αντισεισμικής ενίσχυσης, διότι δεν πληροί την ελάχιστη στάθμη ασφάλειας που θέτει η πολιτεία, με απόφαση της γενικής συνέλευσης ορίζεται η κατανομή της αμοιβής του ελεγκτή μεταξύ όλων των συνιδιοκτητών.

Κατά των αποτελεσμάτων του

μοθεσίας, το οποίο παρατίθεται εδώ για να χρησιμεύσει στις τελικές σχετικές νομικές ρυθμίσεις.

Παράρτημα

Το άρθρο 268 του Κώδικα Πολεοδομικής Νομοθεσίας προβλέπει:

- Οι κύριοι, νομείς ή επικαρπωτές κτιρίων οφείλουν να τα διατηρούν σε τέτοια κατάσταση ώστε να μην αποτελούν κίνδυνο ανθρώπων ή ξένων πραγμάτων ή κίνδυνο για τη δημόσια υγεία, να μην προσβάλλουν το φυσικό, το πολιτιστικό και το πολεοδομικό

Απαιτούμενη νομική ρύθμιση

ελέγχου, η μειοψηφία μπορεί να ασκήσει εντός 10 ημερών από την ως άνω Γενική Συνέλευση αιτιολογημένες αντιρρήσεις, τις οποίες υποβάλλει στο αρμόδιο τμήμα του ΤΕΕ, και οι οποίες εξετάζονται από ειδική τριμελή επιτροπή (χρονικός περιορισμός, αποφυγή καθυστερήσεων). Η απόφαση της τριμελούς επιτροπής είναι υποχρεωτική για τους συνιδιοκτήτες (εναλλακτικά προτείνεται η κατάθεση ασφαλιστικών μέτρων στο αρμόδιο Μονομελές Πρωτοδικείο).

Σε περίπτωση που δεν ασκηθούν αντιρρήσεις ή που η απόφαση της Επιτροπής του ΤΕΕ κρίνει ότι η κατασκευή χρήζει αντισεισμικής ενίσχυσης, συγκαλείται πάλι η γενική συνέλευση, σύμφωνα με τις πιο πάνω αναφερόμενες διατυπώσεις, και αποφασίζει την ενίσχυση της υφιστάμενης κατασκευής (μελέτη και κατασκευή) και τους ειδικούς όρους αυτής.

Για την ελάφρυνση των οικονομικών συνεπειών, προτείνονται κίνητρα, όπως φορολογικές ελαφρύνσεις, τμηματικές πληρωμές για μεγάλο χρονικό διάστημα, ειδικά προγράμματα δανειοδότησης από τις τράπεζες, κ.ά.

Σημείωση: Συναφές προς τα ανωτέρω είναι και το άρθρο 268 του Κώδικα Πολεοδομικής Νο-

περιβάλλον και γενικότερα να μην υποβαθμίζουν την ποιότητα ζωής της περιοχής τους. Αν τα προαναφερόμενα πρόσωπα παραλείπουν την υποχρέωσή τους αυτή, μπορεί να επεμβαίνει το Δημόσιο ή ο οικείος ΟΤΑ και να εκτελεί τις εργασίες, καταλογίζοντας τη σχετική δαπάνη σε βάρος των υπόχρεων. Οι κάτοχοι των ακινήτων υποχρεούνται να ανέχονται τις παραπάνω επεμβάσεις.

Το Δημόσιο ή ο οικείος ΟΤΑ αναλαμβάνει το σύνολο ή μέρος της δαπάνης διατήρησης και ανάπλασης των κτιρίων, ανάλογα με το μέγεθος της δαπάνης και την οικονομική κατάσταση του υπόχρεου προσώπου. Η αύξηση της οικονομικής αξίας του κτιρίου και η αύξηση των προσόδων από την οικονομική του εκμετάλλευση, που οφείλονται στις εργασίες διατήρησης και ανάπλασης του κτιρίου, συμψηφίζονται στην οικονομική ενίσχυση την οποία δικαιούται ο κύριος, νομέας ή επικαρπωτής.

- Με Π. Δ/γμα που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, καθορίζεται σε ποιες περιπτώσεις οι κύριοι, νομείς ή επικαρπωτές των κτιρίων οφείλουν

να πραγματοποιούν εργασίες για τη διατήρηση ή ανάπλασή τους και ο τρόπος και η διαδικασία επέμβασης του Δημοσίου ή των ΟΤΑ στη συνολική δαπάνη, σύμφωνα με τα κριτήρια της προηγούμενης παραγράφου, ο τρόπος υπολογισμού, οι όροι, οι προϋποθέσεις και ο τρόπος συμψηφισμού της αύξησης της οικονομικής αξίας του ακινήτου και των προσόδων από την οικονομική του εκμετάλλευση και κάθε άλλη αναγκαία ρύθμιση για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού. Με το ίδιο διάταγμα μπορεί να προβλέπεται ότι η κάλυψη της δαπάνης διατήρησης ή ανάπλασης του κτιρίου επιτυγχάνεται με την παραχώρηση της οικονομικής εκμετάλλευσης του κτιρίου στο Δημόσιο ή τον ΟΤΑ, και να καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις της παραχώρησης αυτής.

Στο ΠΔ θα πρέπει να προβλεφθεί ότι: «Οι κύριοι νομείς ή επικαρπωτές κτιρίων οφείλουν να πραγματοποιούν τους ελέγχους και τις αναγκαίες εργασίες στο κτίριο ώστε αυτό να διαθέτει την προβλεπόμενη από τις ισχύουσες διατάξεις αντισεισμική επάρκεια, ώστε να μην αποτελούν κίνδυνο ανθρώπων. Εάν στο κτίριο υπάρχει συνιδιοκτησία, τότε η ανεπάρκεια του φέροντος Οργανισμού εξισούται με ύπαρξη ζημίας στον φέροντα σκελετό του κτιρίου, και εφαρμόζονται τα προβλεπόμενα από το άρθρον τρίτον του Νόμου 867/1979. Η απόφαση για τη διενέργεια ελέγχου λαμβάνεται από Γενική Συνέλευση που βρίσκεται σε απαρτία, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από τον Κανονισμό της συνιδιοκτησίας, και λαμβάνει την απόφαση με απλή πλειοψηφία των παρόντων».

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΗ

1. Τα παραρτήματα, που αποτελούν και την αναλυτική πρόταση σε κάθε περίπτωση, δημοσιεύονται στις επόμενες σελίδες.